

Департамент культури та інформаційної політики
Запорізької обласної державної адміністрації
Комунальний заклад «Запорізька обласна бібліотека
для дітей «Юний читач» Запорізької обласної ради

З Україною в серці

Збірка сценаріїв

Запоріжжя
2022

З Україною в серці / збірка сценаріїв / укладач І. Л. Ладика; Запорізька обласна бібліотека для дітей «Юний читач». – Запоріжжя, 2022. – 20 с.

Метою видання є висвітлення актуальних форм і методів формування свідомого громадянина-патріота України, які сприятимуть єднанню українського народу, зміцненню соціально-економічних, духовних, культурних основ розвитку українського суспільства та держави.

Методичний матеріал містить сценарії заходів для читачів молодшого, середнього та старшого шкільного віку, розроблених бібліотекарами КЗ "ЗОБД «Юний читач» ЗОР.

Видання стане в нагоді фахівцям бібліотек та освітніх закладів для організації роботи з патріотичного виховання дітей і підлітків.

Розраховано на широке коло читачів.

Укладач

Інна ЛАДИКА

Редагування
та комп'ютерна верстка

Людмила ВЕСЕЛОВА

Відповідальний за випуск

Лариса ДАНИЛОВА

*«Народ, який думає на один рік – вирощує хліб;
народ, який думає на десять років – вирощує сади;
народ, який думає на сто років – вирощує молоде покоління»
Народна мудрість*

Національно-патріотичне виховання завжди було одним із пріоритетних напрямів діяльності бібліотек для дітей. А з початку повномасштабного вторгнення Росії в Україну цей напрям набув особливої актуальності.

Словосполучення «національно-патріотичне виховання» включає три ключові складові:

- ✓ **національне** – (має лат. корінь «nation», в перекладі означає «народ», «плем'я») належність до певної етнічної спільноти (плем'я, народ, нація), яка визначається природо-соціальними умовами та особливостями буття й виявляє себе в розвитку мови, матеріальної й духовної культури, традицій, звичаїв, способу життя;
- ✓ **патріотичне** – громадянське почуття, змістом якого є любов до Батьківщини і готовність пожертвувати своїми інтересами заради неї, відданість своєму народові, гордість за надбання національної культури;
- ✓ **виховання** – інструмент формування цінностей, спосіб усвідомити, зрозуміти та прийняти цінності, що стосуються громадянської свідомості.

Таким чином, через бібліотечні заходи патріотичної спрямованості має відбуватися становлення самодостатнього громадянина-патріота України, гуманіста і демократа, готового до виконання громадянських і конституційних обов'язків, до успадкування духовних і культурних надбань українського народу, досягнення високої культури взаємин. Крім того, ці заходи мають бути спрямовані на єднання українського народу, зміцнення соціально-економічних, духовних, культурних основ розвитку українського суспільства та держави.

Саме тому надзвичайно важливо:

- ✓ проводити заходи національно-патріотичної спрямованості;
- ✓ розповідати дітям про українську культуру;
- ✓ створювати творчі проєкти, присвячені борцям за незалежність та свободу нашої країни;
- ✓ проводити години спілкування, присвячені висвітленню подій війни РФ проти України;
- ✓ організовувати зустрічі із ветеранами АТО, ООС та учасниками російсько-української війни за Незалежність;
- ✓ влаштовувати акції пам'яті;
- ✓ займатися волонтерською діяльністю тощо.

Важливо, аби ці заходи були позбавлені надмірного пафосу – він надто часто сприймається як нещирість, а діти гостро на це реагують. Краще говорити із дітьми відверто, це допоможе їм зрозуміти важливі речі.

Для ефективного виконання означених завдань радимо впровадити проєкт **«Десять кроків до України»**. Такими «кроками» можуть стати створення зони героїко-патріотичної тематики **«Україна – територія гідності і свободи»**, інформаційного перехрестя **«Українській нації призначено вижити!»**, документальної галереї **«Тільки тим історія належить, хто за неї бореться й живе»**, організація меморіалу Військової Слави **«Миттєвості безсмертя»**, **«Україно! Це – твої сини»**, хроніко-документальної експозиції **«Так починалася війна»** та виставок-інсталяцій **«Україна понад усе!»**, **«Я люблю Україну»**, виставок-фактів **«За свободу, за державу!»**, **«Це нашої історії рядки»**, **«Україна. Історія нескорених»**, анонс-виставки **«Українська література підтримує»** та ін.

Актуальним буде і проведення **безстрокових акцій**, спрямованих на допомогу пораненим військовим, захисникам України, їхнім дітям та родинам **«З вірою в серці»** національно-патріотичного фестивалю **«Кольори, що дають надію»**, свята доблесті та честі **«Україна понад усе!»**. Доречними також будуть такі заходи, як: бумеранг доброти **«Ми разом»**, ярмарок солідарності **«В родинному колі»**, марафон добрих справ **«Хоч в нас руки ще малі, допоможемо тим, хто на війні!»**. Своєчасною стане й організація зустрічей з волонтерами **«Рідній Україні допомагаємо, бо добре серце маємо»**, **«Даруй добро»**, **«Твори добро, Україно!»**.

Також доцільно буде організувати заходи з вшанування захисників нашої Вітчизни та полеглих за її свободу. Наприклад: коло патріотів **«Воїни світла, воїни добра»**, **«Українські лицарі ХХІ століття»**, громадянський форум **«Україна – країна нескорених!»**, патріотичний репортаж **«Слава не поляже, а про себе розкаже»**, **«Вони не здаються без бою»**, естафета або вахта пам'яті **«Вклоняємось силі нескорених!»**, **«Патріоти Запоріжжя. Пишаємося! Пам'ятаємо!»** бесіда-реквієм **«Хто вмирає в боротьбі – в серцях живе повіки!»** тощо.

Популярними формами можуть стати: День кольору хакі **«Бібліоготовність №1»**, бібліоперфоманси **«Боротьба заради майбутнього»**, **«Люблю тебе, стражденна Україно, бо я – твоє дитя і світле майбуття»**, обговорення цікавих постерів **«Тільки одну Батьківщину ми маєм, її Україною звать»**, патріотичне рандеву **«Жовто-блакитний вимір»**, військово-патріотичний марафон **«Україна - вперед!»**, історично-патріотичний акцент **«Україна - країна нескорених»** та ін.

Читачів можна також запросити до участі в народознавчому святі **«Синє небо, жовте сонце зазирніть до нас в віконце»**, міні-екскурсії **«Історія, олюднена посталями»**, патріотичних годинах **«Сини моєї Батьківщини, в них сила духу непоборна!»**, **«Моя Україна – батьківщина єдина»**, годинах шани **«Війни Герої, уклін вам до землі»**, **«Україно! Честь і слава сином твоїм»**, **«Благословенна та держава, що має відданих синів»**, годині пам'яті **«Мир боронити на рідній землі їх призвала Україна»**, уроках історичної пам'яті **«Ми є, були і будемо МИ»**, уроках мужності **«Воїни світла, воїни добра»**, **«Захисник Вітчизни – то гордість нашого народу, його»**.

го відвага, мужність, честь», квік-таймі «Рідна земле моя, ти козацькою славою щедра» (*квік-тайм в перекладі з англійської означає швидку зміну часу*).

Безперечно, зацікавлять відвідувачів живі книги «Герої нашого часу», документальні спогади «Початок українського спротиву», епістолярний репортаж «Україна: випробування свободою» (*за фронтовими листами, їх аудіо записами*), бібліотерапевтична година «Казки проти бомб, бомби проти дітей», подорожі у часі «Україна від самого початку», «Україна – унікальна, Україна – надзвичайна», «Разом ми єдині!», літературно-історичний калейдоскоп «Вартові української гідності», літературний вернісаж «Благословенні кольори української долі», поетичний камертон «Патріотичні лейтмотиви», поетична елегія «Муза болю, сумління і гніву», мистецька година «Не вмирає душа наша, не вмирає воля», музичний колаж «Свята земля серпанку і калини», Street-art «Я патріот своєї країни», круглий стіл «Від Карпат до Криму – Україна єдина», патріотичні діалоги «Нас надихають подвиги героїв», «Україна моя у вогні», читання-роздум «Вони захищають рідний край», години юних громадян «Скажи своє слово про Україну», «Я – громадянин-патріот незалежної Держави України», патріот-шоу «Україна – на все життя!», інтелект-подіум «Духом завжди була вільною, залишалася Україною», ерудит-марафон знавців історичної книги «Від Малоросії до України», патріотичний квест «Усе моє, що зветься Україна!», військово-історична гра «Час згадати нашу славу», турнір «Хоробрими, сміливими ростить, кордони України бережить!», марш Гідності та Свободи «Майбутнє творять вільні», флешмоб «Ми віримо в силу ЗСУ», патріотична акція «Нам пора для України жити!», флеш-акції «Українці – єднаймося!», «Повертайся живим» (*написання побажань воїнам, які захищають нашу Україну*), фотоквест «Наш дух не зламати, свободу не вбити», конкурс патріотичного селфі «Ми горда держава незламних людей» тощо.

Відвідувачам будь-якого віку припадуть до душі майстер-класи «Зроби власноруч подарунок Україні», «Оберіг для мого захисника», експонування своїх виробів на виставці дитячої творчості «Зліт фантазії і щира любов – тобі Україно!».

Для віддалених користувачів радимо організувати віртуальний меморіал «Героям Слава!», віртуальну виставку «Борітеся – поборете!» (*вислови українських літераторів про боротьбу за волю України*), вебкалейдоскоп цікавих фактів «Україна надзвичайна», відеокруїз «Країна, де варто жити», web-екскурс «Від козаків до кіборгів», історичну відеоподорож «За державність і волю», онлайн-вікторину «У нас є вічне – український дух», відеомарафон «День єднання! #UAPAZOM», онлайн-акції «Хай світ пізнає Україну», «Україна. Хроніка перезавантаження», конкурс відеоробіт «Відкрий для себе Україну», фотоконкурс «Неосяжна моя Україно» та ін.

Нижче пропонуємо декілька сценаріїв, розроблених фахівцями КЗ ЗОБД «Юний читач», які, сподіваємось, стануть при нагоді усім зацікавленим.

Година історичної пам'яті «Вшануймо полеглих і живих»

Сценарій до Дня пам'яті і примирення

1 ведуча: Добрий день, наші дорогі читачі та шановні гості! Як ви знаєте, 8 травня ми відзначаємо День пам'яті і примирення, символом якого є квітка маку. Саме цю квітку в Європі вважали символом пам'яті жертв Першої світової війни, а згодом стали вважати символом пам'яті жертв усіх військових та цивільних збройних конфліктів, починаючи з 1914 року. Стосовно подій Другої Світової війни також використовується гасло «**1939-1945. Ніколи знову**». В цей день ми згадуємо загиблих у Другій Світовій війні і низько схиляємо голови перед ними.

2 ведуча: Друга Світова війна – це найбільша трагедія XX століття. Вона так чи інакше зачепила **80%** населення земної кулі на території **67-ми** держав. За час її тривалості загинуло близько **60 млн.** осіб, не говорячи про поранених і тих, хто пропав безвісти. Війна тривала довгих **6 років** і пронеслася над величезними територіями Європи, Азії та Африки, охопила простори всіх океанів. Вона розпочалася 1 вересня 1939р. із вторгнення військ нацистської Німеччини до Польщі, а завершилася 2 вересня 1945 року беззастережною капітуляцією Японії.

1 ведуча: Лихо і страждання, які за ті роки перенесли люди, безмірні. Чорний смерч війни безжально попелив міста і села, залишав жінок вдовами, сиротив дітей. Під час війни були здійснені найбільші в історії злочини проти людства (зокрема, Голокост), а також вперше було використано атомну зброю.

2 ведуча: На окупованих територіях гітлерівці знущалися над мирним населенням, не жаліючи ні старих, ні малих. Техніка знищення населення окупованих країн була садистською і сягнула небачених розмірів. Гітлерівці вкрили Європу павутиною похмурих катівень, організували жахливі фабрики смерті. Кров холоне в жилах при згадці про Освенцим, Дахау, Бухенвальд, Заксенхаузен та інші їм подібні концтабори, в яких по-звірячому закатовано і знищено декілька мільйонів людей. Їх труїли газом, спалювали в крематоріях, практикували на них медичні дослідження. Мільйони бранців, яких вивезли до Німеччини, утримувалися в неволі і працювали за шматок хліба, як раби в давнину.

1 ведуча: Для України Друга Світова війна розпочалася 1 вересня 1939 року з німецького вторгнення у Польщу. 120 тисяч українців у лавах війська Польського розпочали світову боротьбу проти нацизму. 8 тисяч з них загинули протягом першого місяця. Вже в перший день війни, 1 вересня 1939 року Люфтваффе бомбардувало Львів та інші західно-українські міста. А 17 вересня 1939 року кордон Польщі перейшла Червона Армія, і Західна Україна була приєднана до Радянського Союзу згідно пакту Молотова-Ріббентропа. А майже через два роки, 22 червня 1941 року, Німеччина вже вторглася на територію Радянського Союзу. Україна була повністю окупована військами Третього рейху.

2 ведуча: Нацистський окупаційний режим в Україні був одним з найжорстокіших в Європі. Безпосередньо своїми руками або із залученням «добровільних помічників» із числа місцевого населення нацисти знищили 1,5 мільйона українських євреїв та 20 тисяч циган. Вигнання ж нацистів з території України розпочалося восени 1943-го і завершилось наприкінці 1944 року. Мільйони українців полягли на полях Другої Світової війни. Вони живуть і вічно житимуть в нашій пам'яті. Давайте зараз переглянемо з вами фрагменти відеофільму «Друга Світова війна», щоб оживити в пам'яті ті страшні події.

1 ведуча: У 1945 році було покладено край фашизму. Думалося, що людство більше не допустить такого знущання над собою. Думали так і українці. 30 років Незалежності Україна не знала війни. Наш народ пишався тим, що, навіть у складні 90-ті роки, нам вдалося зберегти мир. Але так сталося, що вже онукам і правнукам ветеранів Другої Світової довелося зі зброєю в руках стати на захист незалежності та суверенітету нашої держави.

2 ведуча: У березні 2014 року в Україні почалась неоголошена війна з російською федерацією. На сході нашої країни відбувались військові дії, точилися криваві бої. А 24 лютого 2022 року рф оголосила «спеціальну воєнну операцію» з метою, як вони заявили, «демілітаризації та денацифікації України» і підступно вторглася на територію нашої країни, розпочавши повномасштабну війну. І зараз, у цей самий час, вирішується не тільки доля України, а й майбутнє всього світу.

1 ведуча: Народна мудрість каже, що земля може нагодувати людину своїм хлібом, напоїти цілющою водою із своїх джерел, але не може себе захистити. Це святий обов'язок тих, хто живе на цій землі. Тому і стають юнаки у солдатський стрій і, не шкодуючи власного життя, захищають свою Батьківщину. І зараз я надаю слово нашому гостю, відважному захиснику України ... *(надається слово запрошеному)*.

Дякуємо вам, шановний госте, за такий цікавий та змістовний виступ. А зараз пропоную послухати вірш «Реквієм на дощі» Дмитра Лазуткіна у виконанні наших активних читачів *(представляються читці)*.

1 читець: За законами математики –

Мінус доля на мінус час...

Небо ридма ридає, солдатики,

Небо ридма ридає по вас.

Хтось на мапі звіряв маршрути,

Хтось дививсь на зірки з печер...

Нерозкритими парашутами

Рахуватимуть вас тепер.

По розмоклій траві розкидано,

Збиті сонця, немов бурштин.

Нині небо ридає ридма,

Диким полем гірчить полин.

2 читець: Батьківщина або територія...

Кожен сам обирає шлях.

Запікається кров'ю історія,

Мов у дерево входить цвях.

Ваші хрестики, ваші прихистки,

Ваша правда, ваш сум і щем...

Так лягло – згідно правил балістики,

Так розквітло німим вогнем.

Ще чекають вас, ще вимолнюють,

Проглядають рядки новин

І виколують очі колами

Цих роз'ятрених Україн.

3 читець: І нічого крізь сльози не видно
І біліє надтріснута вісь...
Нині небо ридає ридма,
Зі свічок опливає віск.

Вже за все перед Богом прощені
Линуть ангели-дембеля...
Засинайте спокійно, хлопчики,
Це навіки ваша земля.

2 ведуча: Вшануємо пам'ять полеглих хвилиною мовчання... (*Хвилина мовчання*). За роки війни було написано багато віршів і пісень про все, що відбувається в Україні, як відомими поетами і композиторами, так і простими людьми. І зараз ми послухаємо уривок з пісні, автор слів і музики якої невідомий, тому на даний момент пісня вважається народною. Написана вона звичайною людиною і називається «Лист до коханої». (*виконується пісня*). Ви почули, які слова прозвучали у пісні? – «За Україну! Вкраїна за нас!». І дійсно, український народ з перших днів війни допомагає армії, яка з початком воєнних дій не мала в повній мірі сучасного озброєння, оснащення та техніки. Розгорнувся масштабний волонтерський рух. В усіх куточках країни з'явилися люди, яких ніхто не призначав на якісь посади, ні до чого не зобов'язував, але які просто за покликом душі почали доставляти на передову все необхідне. І я хочу зараз познайомити вас з нашою гостею, яка з перших днів війни допомагає армії, (*надається слово запрошеній*). А зараз давайте послухаємо пісню «Їхали козаки» у виконанні гурту «Тінь сонця» та переглянемо відео. (*Перегляд відео «Їхали козаки»*).

1 ведуча: Ви, мабуть, зараз прочитали слова, які були зазначені на екрані – «Жоден з нас не народжений для війни». Так, дійсно, ніхто з нас не народжений для війни. Ми прийшли у цей світ для добра і любові, для того, щоб навчатись, отримувати професію, ставши дорослими, народжувати дітей, виховувати онуків, передавати їм свої найкращі якості, щоб своєю працею або своєю творчістю створити щось нове у цьому світі. Але коли приходить війна в наш дім, ми всі готові стати на захист своєї свободи. Ми маємо пам'ятати, якою страшною трагедією була Друга Світова війна. Тоді тільки спільними зусиллями об'єднані нації Європи зупинили агресора. І зараз тільки об'єднана Україна може перемогти у цій війні. Кожен із нас усвідомлює, що доля країни в руках кожного з нас, і кожен може зробити свій внесок у Перемогу. Україна не самотня у своїй боротьбі, нас підтримує весь світ. І ми знаємо, що той, хто захищає свою рідну землю, завжди перемагає.

2 ведуча: Сьогодні ми говорили з вами про війну, воїнів, які зараз боронять незалежність нашої держави для того, щоб життя продовжувалося, щоб світило сонце і сміялися діти на нашій мирній землі. А я вам бажаю, щоб ви ніколи більше не знали війни. А також давайте будемо виявляти повагу до тих, хто пройшов війну, чи то багато років тому, чи то зараз, у наші дні.

Годинка-цікавинка «Козацькі звичаї»

1 ведуча: Добрий день, друзі! Сьогодні ми з вами згадаємо про козаків, які колись...

Безкрайними степами вітром літали,
Шаблями ворогів змітали,
На чайках по Дніпру гуляли,
Крим руйнували, в Стамбул завертали.

Пройшли все: одна слава зосталась,
І слава та не вмере, не поляже,
Про лицарство козацьке
Вам сьогодні розкаже.

Перегляд відео «Козацький марш»

2 ведуча: Забули ясні зорі
Козацький хоровод.
Бої на Чорнім морі,
Гармати Жовтих Вод.
Забули вже портали
В Парижі та Москві,
Як шану віддавали
Козацькій коругві.

Забула вже Європа
Ту силу молоду,
Що біля Конотопа
Розбила вщент орду.
А ми заспіваймо,
Забути не даймо,
А ми запам'ятаймо
І всім нагадаймо,
Що слава козацька жива.

1 ведуча: Щойно ви почули вірш українського поета Дмитра Павличка, який нагадав нам про козацьку славу. А як же виникло запорозьке козацтво? Понад п'ятсот років тому, коли через польський та литовський гніт українці перестали почувати себе господарями на власній землі, наш волелюбний народ почав шукати виходу, йдучи у степи за дніпровські пороги. І саме тут, у нас на Запоріжжі, і виникло козацтво. І саме козацтво стало тією рушійною силою, яка об'єднала український народ. Протягом кількох століть саме козаки стерегли кордони України.

2 ведуча: Про славетні бої і походи козаків, про їхню сміливість і винахідливість ходять легенди. Вони були сміливими, витривалими, гордими і вільними людьми. Термін «козак» має тюркське походження і означає... *назвіть, будь-ласка?* Так – вільна, незалежна людина. Постійна загроза військових нападів змушувала козаків турбуватись, перш за все, про оборону. Як наслідок, виникали укріплення, які називались... як? Так, січчю (від слова «сікти» – рубати), тому що місце заселення обставляли висіченими в лісі деревами. Оскільки козаки розмішувалися за дніпровськими порогами, їх резиденція називалась... *назвіть, будь ласка...* Так – Запорозькою Січчю. Там вони вчилися військової справи, готувалися до воєнних походів, освоювали бойові мистецтва. Командував Січчю кошовий отаман, його всі називали батьком, а він козаків – синами. До військової старшини належали ще й військовий суддя і писар. А все козацьке товариство вирішувало питання про війну і мир, розподіляло всі землі, ліси, угіддя, вибирало посадових осіб, карало винних у злочинах тощо. Крім того, козаки займалися також мисливством, рибальством, багато уваги приділяли розведенню коней.

1 ведуча: Козаки мали й свої звичаї. Так, наприклад, новачок, незалежно від його віку, приймався спочатку в «молодики». Молодик аж сім років учився фехтувати, влучно стріляти, «реп'яхом» на коні сидіти, виконувати гопак, який, до речі, колись

був не танцем, а різновидом бойового мистецтва. Керували навчанням досвідчені воїни, при яких юнаки служили джурами. Коли джура навчався орудувати зброєю й набував спритності у битвах, він ставав справжнім козаком і отримував зброю: рушницю, спис, луки і стріли. До слова, справжній козак мав бути не тільки воїном, а ще й добре знати грамоту, основи астрономії, медицини. Більш талановиті навчалися також основам дипломатії, вивчали іноземні мови, оскільки у невтомній боротьбі козакам доводилося бувати у різних країнах. А ще – кепський був той козак, який не вмів грати бодай хоч на одному народному інструменті, чи не вмів би співати й танцювати.

2 ведуча: Одягалися козаки просто – в грубу сорочку й довгий плащ без рукавів. За широким поясом носили пістолі і люльки, через плече – торбинку з харчами, а до поясу на ремінець прив'язували ще й порохівницю з порохом. Голови голили. Та ще таку моду мали: чуприну носили, та таку, що на вухо намотували. Як вона називається, діти?.. Вірно, Оселедець. А ще серед козаків було поширене братство – «побратимство», яке передбачало допомогу один одному, захист від небезпеки і, навіть, жертвність заради один одного. Та найвище за все запорозькі козаки цінували чесність. Можна було, наприклад, не турбуватись, що залишене випадково на вулиці майно буде вкрадене чи пошкоджене. Усякий злочин проти якоїсь чесноти, чи то гостя, чи січовика, негайно карався смертю. Ледве не смертним гріхом вважалась у козаків неповага до батьків, а про весілля без батьківської згоди молоді люди навіть подумати не могли. Великим авторитетом користувались у козаків літні люди: одного їхнього слова було достатньо, щоб вирішити будь-який конфлікт молодих, будь-то бійка чи суперечка. Якщо старий заходив у будинок або на збори, козаки вставали, а зустрічаючи старого на вулиці – кланялися. Крім того, при старших не дозволяли сидіти, курити люльку і говорити без дозволу. Лихословити і перечити старшому вважалось у ті роки нечуваним злочином! Неввічливо було, навіть, обганяти старшого за віком – обов'язково треба спитати дозволу, аби пройти повз нього. Заходячи в хату, також вперед пропускали старших.

1 ведуча: Козаки вірили: будь-який гість посланий Богом. Вважалось ганьбою відмовити людині в притулку. Гостя завжди садили на чолі столу і пропонували краще місце для відпочинку. Цікаво, що мінімум три дні козаки не питали у гостя ні про його ім'я, ні про місце, звідки він прибув – це вважалось непристойним. До речі, подорожуючи козацькими землями, козак міг не брати їжі ані для себе, ані для коня, бо знав: він скрізь буде бажаним гостем, незнайомі люди приймуть його з повагою, як це робили і самі козаки. Особливим у козаків було ставлення до коня. Кінь вважався кращим другом і вірним супутником козака. Перед від'їздом чоловіка на війну, його дружина кланялась в ноги коневі, «щоб повернув козака додому», і тільки потім – батькам чоловіка, щоб не переставали читати молитви за його здоров'я. Коли ж козак повертався, то дружина також кланялась спочатку коневі – дякувала йому. Коли козака ховали, і якщо його кінь залишався живий, то він йшов першим перед похоронною процесією, навіть, попереду рідні покійного.

2 ведуча: А тепер ми з вами спробуємо пройти школу козацького гарту: ви візьмете участь у конкурсах, де зможете продемонструвати свою силу, кмітливість, спритність і розум. І зараз у нас:

Бліцтурнір «У чому сила козаків»?

Питання для 1-ої команди

1. З якого питання починався вступ до козацького товариства? (*У Бога віруєш?*);
2. Як називалися розвідники у козаків? (*Пластуни*);
3. Назвіть вищий орган влади Січі. (*Загальна військова рада*);
4. Хто був вищою посадовою особою на Січі. (*Гетьман*);
5. Форма козацької держави...? (*Республіка*);
6. Назвіть ім'я Гетьмана, який створив Українську державу. (*Б. Хмельницький*);
7. Як називалась зачіска козака, яка була одним з невід'ємних атрибутів козака? (*Оселедець*);
8. Яка зброя є водночас символом казкових героїв і символом гетьманської влади? (*Булава*);
9. Назвіть основну одиницю козацького війська. (*Полк*);
10. Про яку деталь козацького вбрання казали: «широкі, як чорне море»? (*Шаровари*).

Питання для 2-ої команди

1. Що становило основну частину козацького війська: кіннота чи піхота? (*Піхота*);
2. Яке місто України носить ім'я козацького гетьмана? (*місто Хмельницький*);
3. Назвіть улюблену страву козаків? (*Куліш*);
4. Який танок допомагав козаку у бою? (*Гопак*);
5. До якого століття належить перша згадка про козаків? (*до XV ст.*);
6. Що козаки обов'язково будували на Січі? (*Церкву*);
7. Згідно з традицією, на Запорозьку Січ не пускали ... кого? (*Жінок*);
8. Козаки називали Січ матір'ю, а кого вони називали батьком? (*Великий Луг*);
9. Як називалися козацькі човни? (*Чайки, дуби, каюки*);
10. Народний співець, оспівувач подвигів козаків. (*Кобзар*).

1 ведуча: Молодці! Перше випробування ви здолали. Кращою виявилась команда ... (*називається команда-переможець*).

2 ведуча: Переходимо до наступного випробування. Я зачитуватиму першу частину козацьких прислів'їв, а ви маєте завершити їх.

Конкурс «Козацькі прислів'я»

1. Козацькому роду ... (*нема переводу*);

2. Степ та воля – козацька ... (доля);
3. Де козак там і ... (слава);
4. Кров не водиця, проливати ... (не годиться);
5. Терпи, козаче, ... (отаманом будеш);
6. Хліб та вода козацька – ... (їда).

2 ведуча: Ого, які ви дотепні, як добре впоралися з цим завданням! Навіть не знаю хто виборів перемогу! Здається, в цьому конкурсі перемогла дружба. Обидві команди виявились на висоті.

1 ведуча: А зараз я вас випробовую на витривалість. Запрошую з кожної команди по два учасника. За мою команду ви почнете присідати на одній нозі. Переможе той, хто зробить більше присідань. Все зрозуміло? Готові? Почали!

Конкурс «Хто витриваліший»

Конкурс проводиться під супровід веселої народної мелодії.

1 ведуча: Які у нас спортивні козаки! Поаплодуємо їм! А переможець – (називається ім'я учасника) додав бали своїй команді.

2 ведуча: Ми вже казали, що для козаків кінь був кращим другом і вони змалку вчилися з ним правильно поводитись та піклуватися про нього. А чи зможете ви «осідлати коня» покаже наступний конкурс. Запрошую до участі добровольців. Ви бачите, що до стільця прив'язана довга стрічка, її другий кінець ми прикріплюємо вам до поясу. Щоб сісти на стілець - «коня», вам треба буде накручувати стрічку навколо стільця. Хто перший сяде, той і переміг.

Конкурс «Осідлай коня»

Конкурс проводиться під супровід веселої народної мелодії.

2 ведуча: Всі молодці, справжні вершники! Але перемога дістається – (називається ім'я учасника) і його команді.

1 ведуча: Проте, козак повинен не тільки вміти коня осідлати чи шаблею володіти, а ще й вміти гарно танцювати, чемно поводитися з дівчатами і, звичайно ж, залицятися. Тобто, бути справжнім лицарем. До участі у наступному конкурсі я запрошую від кожної команди по одному хлопчику та дівчинці. Зараз хлопці мають взяти по цукерці і почастувати свою дівчину. Але... перед цим ми зв'яжемо їм руки. Ну ж бо спробуйте!

Конкурс «Кожен козак - лицар»

Конкурс проводиться під супровід веселої народної мелодії. Його можна провести декілька раз для всіх бажаних.

2 ведуча: А чи знаєте ви, що серед козаків були такі, що володіли надздібностями: вміли ловити кулі голими руками, ходити по воді та вогню, ставати невидимими, могли бачити майбутнє та багато чого іншого. Їх називали характерниками, дуже шанували та дещо побоювались. А ми зараз перевіримо, чи є у когось з вас підібні схильності. Запрошую по два учасники від кожної команди. Один з вас сідає на стілець, а другому я зав'язую очі і даю в руки шапку. Цю шапку треба буде надягнути на голову вашому партнеру, який сидить на стільці. Все зрозуміло? Отже, готуємось. Розпочинаємо!

Конкурс «Надягни шапку»

Конкурс можна провести декілька раз та виявити всіх «потенційних характерників».

2 ведуча: Нічого собі, скільки серед вас виявилось майбутніх характерників!

1 ведуча: В бою козакам доволі часто доводилося кидати ядра. Пропоную і вам перевірити себе на влучність в наступному конкурсі. Кожен з членів команд буде по черзі кидати картоплю в кошик. Я буду рахувати кількість влучань від кожної команди. За їх числом і визначиться команда-переможець. Отже, запрошую на старт по одному учаснику від кожної команди.

Конкурс «Влуч у ціль»

Кожен учасник кидає по 5 картоплин в кошик. Кількість влучань для кожної команди ведуча фіксує на дошці. Після чого на старт виходять наступні гравці.

1 ведуча: Рахуємо загальні влучання: 1-а команда - ..., 2-а команда - ... Таким чином, в цьому конкурсі перемагає команда ...

2 ведуча: І, нарешті, останній вирішальний конкурс. Це буде своєрідний аукціон. Згідно з правилами аукціону кожна команда по черзі має назвати слово, яке характеризує вдачу козака. Повторюватися не можна. За порушення черги або викрикування команда пропускає свій хід і суперник має можливість заробити додаткові бали. Переможе та команда, яка останньою назве слово. Все зрозуміло? Розпочинає конкурс команда – лідер конкурсу «Влуч у ціль».

Конкурс-аукціон «Козацька вдача»

Проводиться конкурс, ведучі підбивають підсумки.

2 ведуча: У цьому випробуванні перемогла команда...

1 ведуча: Я впевнена, що сьогодні ви дізналися багато нового про минуле України, про козаків та про Запорізьку Січ. А зараз пропоную вам разом розгадати кросворд.

Командам видаються аркуші з кросвордом, які вони заповнюють.

рення Української повстанської армії (УПА), третє свято – День українського козацтва, і четверте, ще зовсім молоде – День захисників і захисниць України. А у запоріжців є ще й п'яте – День міста. Усі ці свята дуже взаємопов'язані та виникали послідовно. 14 жовтня православні християни святкують день Покрови Пресвятої Богородиці. Це свято вважається одним із найбільш шанованих свят в Україні. Зі святом Покрови співпадає святкування Дня українського козацтва. З давніх-давен Божа Матір вважалася покровителькою усього українського козацтва. А на Січі запорозькі козаки, навіть, збудували церкву на честь Покрова Богородиці з її іконою. І, до речі, саме у цей день козаки збирали Велику раду, на якій обирали гетьмана й визначалися з подальшими військовими планами. Козаки глибоко й щиро шанували образ Покрови Божої Матері, вірили у її силу й урочисто святкували цей день. Отже, у народі закріпилася й друга назва свята – Козацька Покрова. Певно, не знайдеться в Україні та й у всьому світі людини, яка б не знала про козаків. Про них складено безліч творів, книжок, фільмів. Про козацький рід співається й у нашому державному гімні. Образ сміливого парубка, який захищає честь та волю нашого народу, міцно закарбувався у пам'яті поколінь. В українській культурі козак – це звитязний воїн, озброєний захисник Вітчизни, що боронить віру, гідність та звичаї нашого народу. Отже, і нашу сьогоднішню зустріч ми присвячуємо нашим славетним козакам.

2 ведуча: За дніпровськими порогами,
За південними дорогами,
За степами за широкими,
Наші прадіди жили.

Мали Січ козацьку сильну,
Цінували волю вільну,
Україну свою рідну,
Як зіницю, берегли.

1 ведуча: Запорізькі козаки – і воїни, і лицарі. Вони казали: «У нас вище за все – честь, слава та військова справа, аби себе не зганьбити і ворогів здолати!». А чи можете ви назвати себе нащадками славних козаків? Пропонуємо вам позмагатись у козацьких перегонах та довести свою причетність до славного козацького роду. У вас сьогодні буде можливість показати і свої знання, і свою винахідливість, і волю до перемоги. У нас є дві команди. Представтесь, будь ласка. *(Команди представляються. За бажанням називають свій девіз)*. Дуже приємно познайомитись. Отже, бажаємо вдалої та приємної гри!

2 ведуча: По-перше, з'ясуємо, чи добре ви знаєте історію українського козацтва. Оголошую перше випробування – бліц-конкурс. Ваше завдання: якнайшвидше обрати із запропонованих відповідей правильну. За кожну правильну відповідь команді нараховується одна бібліогривня. Правом на відповідь вважаємо підняту руку. За вигук з місця – штраф і передача права відповіді команді супротивника.

Бліц-конкурс «Запорізька Січ»

1. Кого називали козаком? (рекрута, вільну людину, переселенця);
2. Хто очолював козацьке військо? (гетьман, осавул, хорунжий);
3. Як називався козацький човен? («Вовк», «Карась», «Чайка»);
4. Яку назву мала козацька оселя? (казарма, палац, курінь);
5. Як називали козака, який знався на травах та вмів ворожити? (драгоман, хара-ктерник, шаман);
6. Яку назву має найвідоміший козацький танок (гопак, хоровод, краков'як);
7. Як називалась козацька зачіска? (каскад, оселедець, каре);
8. Про яке козацьке вбрання казали: «Широкі, як Чорне море»? (шаровари, чоботи, сорочка);

1 ведуча: Молодці, добре впоралися з першим завданням! При цьому команди заробили свої перші бібліогривні (*називається результат*).

2 ведуча: Всім відомо, що козаки були влучними і спритними бійцями. Зараз ми дізнаємось, яка команда гідна козацької слави. Отже, наступний етап наших перегонів – змагання на влучність. Кожен з членів команд по черзі буде підходити до лінії межі, візьме на столі аркуш, сформує з нього «ядро» та кине в ціль – кошик. Переможе команда, яка буде швидшою та точнішою. А перемога додасть команді ще три бібліогривні.

Змагання «Влучний стрілець»

Змагання проводиться під супровід веселої народної музики. Ведучі підбивають результати.

1 ведуча: Проте, козаки славилися не тільки своєю влучністю, а і кмітливістю. Якось, до козацького війська було відправлено шифровану депешу, але в дорозі всі її частини переплуталися. Тож пропоную вам спробувати з тих переплутаних частин скласти вірний текст. За одну хвилину маєте скласти прислів'я або приказку. Кожне правильно складене прислів'я або приказка коштує одну бібліогривню.

Час пішов! (Команди виконують завдання впродовж 1-2 хвилин).

Випробування «Козацька депеша»

1-й конверт: Козацькому роду ... *нема переводу*;

То не козак, що не мріє ... *отаманом бути*;

Козак дружбу знає: в біді коня ... *не кидає*;

Козача потилиця панам-ляхам ... *не хилиться*.

2-й конверт: Степ та воля – ... *козацька доля;*
Хліб та вода – то... *козацька їда;*
Де козак, там і ... *слава;*
Терпи, козаче, ... *отаманом будеш.*

Ведучі пропонують командам зачитати "розплутані депеші", підбивають результати конкурсу та оголошують загальний рахунок .

2 ведуча: Та щоб передати такі таємні депеші, козакам доводилося долати чималі перешкоди. А чи не злякають вони вас, нащадків славних козаків? З'ясуємо на переправі-естафеті. Я запрошую по 1-му «розвіднику» від кожної команди зайняти місце в кінці зали. Команди розташуйтеся, будь ласка, з протилежного боку.

Першим гравцям кожної команди я даю по 2 «дощечки». За їх допомогою треба дістатися до свого «розвідника», передати йому ці «дощечки» та змінити його на посту. «Розвідник» так само, по «дощечках», має повернутися до команди і віддати «дощечки» наступному гравцю. Переможе та отримає три бібліогривні команда, яка впорається швидше.

Естафета «Переправа»

Проводиться під супровід веселої народної музики.

1 ведуча: Переправу подолали успішно обидві команди. Молодці! Проте швидшими були гравці команди ... *(називається команда)*. Отже, в їхньому гаманці наразі *(оголошуються результати по обох командах)*.

2 ведуча: А зараз давайте пригадаємо, хто такий гетьман? *(відповіді учасників)*. Так, ви маєте рацію – гетьманом називали виборного ватажка козацького загону; воєначальника козацького війська і правителя України та головнокомандувача збройними силами. Саме про гетьманів поговоримо на наступному етапі наших перегонів. Команди по черзі мають упізнати гетьмана за портретом. За кожну правильну відповідь команда отримує дві бібліогривні. За потребою, можна буде скористатися підказкою. У цьому випадку правильна відповідь «коштуватиме» одну бібліогривню. Все зрозуміло? Розпочинаємо.

Випробування «Козацька слава»

На екрані демонструються портрети гетьманів. За потреби ведучий зачитує підказки.

Підказка 1: Український державний і політичний діяч, найвідоміший полководець Війська Запорізького, зятятий борець з турецько-татарською ордою. Він з однаковим успіхом діяв у ратному бою, на дипломатичних теренах і на культурно-просвітницькій ниві. *(Петро Конашевич-Сагайдачний)*;

Підказка 2: Гетьман Війська Запорозького. Був у вигнанні впродовж 1710-1742 рр.. Він – один із упорядників «Договорів і постанов» – конституційного акту, який називають «першою в світі Конституцією». (**Пилип Орлик**).

Підказка 3: У 22 роки був заочно обраний гетьманом. Проводив реформування судочинства. Він переніс гетьманську резиденцію у місто Батурин. Став останнім гетьманом України. (**Кирило Розумовський**).

Підказка 4: Славетний козацький лицар, визначний полководець. На початку 1550-х років заснував фортецю на острові Мала Хортиця на Дніпрі, згуртував навколо неї козаків і цим поклав початок Запорозькій Січі. У 1583 р. по-звірячому був убитий турками. (**Дмитро Вишневецький (Байда)**).

Підказка 5: Український військовий, політичний та державний діяч. Він підняв національно-визвольне повстання на українських землях проти польського всевладдя. Першим з козацьких ватажків офіційно отримав титул гетьмана. (**Богдан Хмельницький**).

Підказка 6: Козакувати почав з двадцяти років, брав участь у походах Байди Вишневецького. За складом душі був моряком, отже, заходився будувати цілу флотилію чайок. Мав намір перетворити козаків на морських піхотинців, закріпитися на узбережжі та забезпечити Україні надійний вихід до Чорного моря. (**Самійло Кішка**).

1 ведуча: Чудово, друзі! Впізнали всіх гетьманів! У цьому випробуванні перемогла команда... (*підводяться підсумки та оголошується загальний результат*).

2 ведуча: В Україні з давніх-давен козаки мірялися силою. Давайте й ми з вами позмагаємось та визначимо, хто з вас сильніший. Отже, запрошую до участі в змаганнях першу пару – по одному учаснику від кожної команди.

Змагання «Хто сильніший?»

Учасники змагань, не відриваючи ліктя від столу, мають спробувати схилити та притиснути руку суперника до поверхні столу. За більшу кількість переможців в цьому змаганні команда отримує одну бібліогривню. Ще одну бібліогривню команді може додати «абсолютний чемпіон», якого не зможе подолати жоден суперник. Змагання проводиться за активної підтримки вболівальників і може, за потреби, бути продовжене для всіх бажаючих та до визначення «абсолютного чемпіона»

1 ведуча: Оплески нашим силачам! Молодці! А зараз підведемо підсумки цих змагань (*називається команда – переможець змагання та «абсолютний чемпіон»*).

2 ведуча: Друзі, а як ви гадаєте, чи потрібна була козакам математика? Будь ласка, доведіть свою думку. А як ви ставитесь до математики? (*відповіді учасників*). Я не просто так цікавлюсь цим питанням, бо на наступному етапі наших перегонів будемо займатися «козацькою математикою». Я задаю питання, команда може впродовж двох хвилин його обмірковувати. Правом на відповідь вважаємо підняту руку. За кожну правильну відповідь команді нараховується одна бібліогривня. За вигук з місця – штраф і передача права відповіді іншій команді. Є питання? Починаємо!

Випробування «Козацька математика»

Запитання:

1. Запорізька Січ поділялась на військові одиниці – курені. Скільки куренів було зазвичай? (**38**);

2. Французький інженер Гійом Левассер де Боплан засвідчував: «500 татар не наважувались атакувати козацький табір». Скільки козаків налічувалось, як правило, у таборі, на який боялися напасти 500 татар? (**50**);

3. Скільки козаків входило до військового гарнізону Січі? (**2-3 тисячі**);

4. Запорозькі козаки були славними моряками та будували човни – чайки. Скільки воїнів вміщувала одна велика чайка? (**70**);

5. Скільки кораблів налічував козацький флот за гетьманства П. Конашевича-Сагайдачного? (**300**);

6. Яку довжину мала козацька "Чайка"? (**18 м**).

1 ведуча: Молодці! Як бачите, не така вже й страшна ця математика, проте, її знання в житті дуже корисні. Впевнена, що команда ... (*називає її*) згодна зі мною, бо вона в цьому випробуванні перемогла (*називається команда, що отримала більшу кількість балів*). Таким чином, загальний рахунок зараз складає ... (*оголошується загальний рахунок*).

2 ведуча: А ми продовжимо наші перегони. Ви ж пам'ятаєте, що козаки перемогли ворогів-бусурманів не тільки на суші, а також і в морських баталіях? Отже, вони мали добре в'язати морські вузли. Пропоную і вам в цьому потренуватися на наступному етапі наших перегонів. Запрошую по три учасники від кожної команди. За 30 секунд вам треба зав'язати якомога більше вузлів. Готові? Почали!

Змагання «Вузлики зав'язи, вузлики розв'язи»

Кожен учасник отримує мотузку, на якій під звуки метронома або музичний супровід намагається зав'язати якомога більше вузлів.

1 ведуча: Час сплив, рахуємо ваші вузлики. Найбільше вузлів нав'язав представник команди ... *(називає)*. Отже, він доклав до її гаманця ще одну бібліогривню. Але це лише перша частина випробування. Зараз вам треба свої вузлики розв'язати. Той, хто впорається швидше додасть своїй команді ще три бібліогривні. Тож, почали! *(Учасники розв'язують вузли під музичний супровід)*. Дуже добре! І у нас виявився переможець *(називає ім'я учасника)*, і він заробив для своєї команди ще три бібліогривні. Тож загальний рахунок складає ... *(оголошує)*.

2 ведуча: Цілий день читав би
І цілісіньку ніч
Про козацьку славу –
Запорозьку Січ.

Як ви гадаєте, навіщо я прочитала ці рядки? *(відповіді учасників)*. Так, справа в тому, що завершальне випробування наших перегонів присвячене запорізьким письменникам, які описували у своїх творах життя-буття козаків. Тому, зверніть, будь ласка, увагу на нашу книжкову виставку. Зараз ми будемо зачитувати анотації до книг, а команди матимуть до двох хвилин на розмірковування, щоб потім відповісти, якої книги певна анотація стосується та знайти цю книгу на виставці. Кожна правильно обрана книга збагачує команду на три бібліогривні. Якщо команда помилиться, суперники мають спробу надати правильну відповідь і заробити додаткові дві гривні. Все зрозуміло?

Випробування «Автори Запоріжжя про запорозьких козаків»

1 ведуча: Отже, перша анотація: «В цій серії романів автор досліджує легенди і феномен українського козацтва від його зародження до теперішнього часу. Письменник ґрунтується на реальних подіях, маловідомих фактах і численних загадках. Напружений сюжет і карколомні пригоди, знакові постаті та нерозгадані таємниці запорозьких характерників створюють новий погляд на минуле українських лицарів, відповідають на болючі питання сьогодення та надають впевненості у краще майбутнє України». *(серія «Книга сили» Валентина Терлецького)*.

2 ведуча: Слухаємо наступну анотацію: «Дійство цього захоплюючого роману розгортається в епоху Хмельниччини. Саме в цей період було покладено перший камінь сучасної української держави. Жодна нація не виборювала своєї свободи, не відстоювала свою гідність так, як це робили наші предки в XVII ст. У книзі описано цікаві та маловідомі факти з історії України, зображено звичаї, побут, складні суспільні та релігійні відносини, висвітлено причини початку Національно-визвольної боротьби нашого народу. Події роману охоплюють період від літа 1647 року до початку 1649-го». *(Ярослава Дегтяренко «Лицарі Дикого Поля»)*.

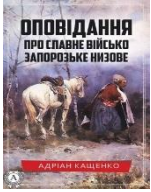

1 ведуча: Продовжимо. Третя анотація: «Автор книги на основі українських народних пісень, дум, казок, легенд, бувальщин і небилиць, етнографічних записів Д.

Яворницького, П. Чубинського, А. Кащенко та ін., в цікавій та дохідливій формі знайомить найменших читачів із життям і побутом українського запорозького козацтва». (*«Історія запорозьких козаків для веселих дітлахів» Олександра Виженка*).

2 ведуча: А зараз наступна анотація: «Книга переносить нас у XVI століття. Це найбільш повний і зрозумілий літопис історії запорізького козацтва, в якому яскраво відтворені епізоди боротьби українських козаків з ворогами в різні періоди історії України. Чимало сторінок книги присвячено конкретним історичним діячам: Хмельницькому, Сагайдачному, Кривоносу, Сірку та ін. Читачі дізнаються і про подальшу долю січовиків після зруйнування Січі». (*«Оповідання про славне Військо Запорозьке» Адріана Кащенка*).

1 ведуча: І остання анотація: «За жанром цей твір відносять до історичного бойовика та європейських жахів. Книга має динамічний сюжет, який побудовано на конкретних епізодах з життя та боротьби українського козацтва в XVII ст. Стежачи за перипетіями сюжету, читач побуває на Запорізькій Січі, в Приазов'ї та Криму, в Польщі, Франції та далекій Шотландії». (*«Козак Гамалій та його ватага» Володимира Калініна*).

2 ведуча: Вітаю вас, з останнім випробуванням ви також впоралися. Тож тепер підведемо остаточні підсумки. (*Оголошуються результати та проводиться нагородження переможців.*)

Використані джерела:

- Білошина, Т. «Ми всі діти України, український славний рід»: [Сценарій] / Т. Білошина // Шкільний бібліотекар. – 2019. – № 8. – С. 18-23.
- Бубликова, Л. «Україно! Доки жити буду, доти відкриватиму тебе»: [Сценарій] / Л. Бубликова // Шкільний бібліотекар. – 2019. – № 11. – С. 3-6.
- Вилегжаніна, Т. Деякі аспекти національно-патріотичної діяльності публічних бібліотек / Т. Вилегжаніна // Бібліотечна планета. – 2015. – № 4. – С. 4-6.
- Вихрист, Н. З досвіду національно-патріотичного виховання / Н. Вихрист // Зарубіжна література в школах України. – 2017. – № 6. – С. 83-85.
- Данішевська, Н. Мій сонячний дім – моя Україна : [Сценарій] / Н. Данішевська // Вихователю ГПД. Усе для роботи. – 2019. – № 7. – С. 30-33.
- Здановська, В. Війна в Україні: бібліотечно-інформаційний фронт / В. Здановська // Бібліотечний форум. – 2022. – № 2. – С. 5-8.
- Кривцова, Н. Патріотичне виховання в освітньому просторі шкільної бібліотеки / Н. Кривцова // Шкільний бібліотекар. – 2019. – № 5. – С. 2-6.
- Мирошниченко, Т. Сприяємо громадянському самоствердженню учнів / Т. Мирошниченко // Рідна школа. – 2017. – № 7-8. – С. 32-42.
- 15 причин любити Україну // Позакласний час. – 2018. – № 8. – С. 50-51.

Руденко, О. Національно-патріотичне виховання в освітньому закладі: соціально-психологічні аспекти / О. Руденко // Соціальний педагог. – 2018. – № 10. – С. 41-45.

Святецька, Т. Я люблю Україну: [Сценарій] / Т. Святецька // Вихователю ГПД. Усе для роботи. – 2019. – № 2. – С. 5-7.

Філяєва, Н. Метод проектів як засіб виховання національно-патріотичної свідомості читачів бібліотеки / Н. Філяєва // Шкільна бібліотека плюс. – 2018. – № 7-8. – С. 19-22.

Чернописька, А. Національно-патріотичне виховання учнівської молоді – процес формування духовних цінностей у сучасному світі / А. Чернописька // Шкільна бібліотека плюс. – 2017. – № 19-20. – С. 24-28.

Шамаріна, Т. Бібліотека для дітей та патріотизм – складові успіху нашої держави / Т. Шамаріна, Л. Бацай // Бібліотека у форматі Д. – 2019. – № 2. – С. 3-6.

Електронні ресурси:

Виховна робота в умовах війни: важливі аспекти. – Режим доступу:

<https://naurok.com.ua/post/vihovna-robota-v-umovah-viyni-vazhlivi-aspekti>

Гордієнко А. Роль і значення Національної бібліотеки України для дітей у бібліотечній системі держави: 50 років на бібліотечній мапі / А. Гордієнко // Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції «Заради дитини працюємо і творимо!» / Нац. б-ка України для дітей. – Київ, 2017. – С. 5-14. – Режим доступу:

<http://www.chl.kiev.ua/mbm/Book/Show/185>

Наказ МОН від 06.06.2022 №527 «Про деякі питання національно-патріотичного виховання в закладах освіти України та визнання таким, що втратив чинність, наказу Міністерства освіти і науки України від 16.06.2015 № 641». – Режим доступу:

<https://imzo.gov.ua/2022/06/08/nakaz-mon-vid-06-06-2022-527-pro-deiaki-pytannia-natsionalno-patrio-tychnoho-vykhovannia-v-zakladakh-osvity-ukrainy-ta-vyznannia-takym-shcho-vtratyv-chynnist-nakazu-ministerstva-osvity-i-nauky-ukrainy/>

Патріотизм [Електронний ресурс] // Вікіпедія: Вільна енциклопедія. – Режим доступу:

<https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%9F%D0%B0%D1%82%D1%>

Патріотичне виховання у шкільних бібліотеках: методи та підходи [Електронний ресурс] метод. рек. / [авт.: І. І. Хемчян, Л. М. Бондар, Т. В. Добко, А. І. Рубан ; наук. ред.: Л. Д. Березівська, Т. В. Добко]; НАПН України, Держ. наук.-пед. б-ка України ім. В. О. Сухомлинського. – Київ : [б. в.], 2017. – 103 с. – (На допомогу професійній самоосвіті працівників освітянських бібліотек; Вип. 16). – Режим доступу: http://dnpb.gov.ua/wp-content/uploads/2017/09/patriotic_education_method_recommend_2017.pdf

1. Розвиваємо громадянську компетентність школярів: неординарні ідеї та корисні лайфхаки. Режим доступу: <https://naurok.com.ua/post/rozvivaemo-gromadyansku-kompetentnist-shkolyariv-neordinarni-ide-ta-korisni-layfhaki>

Як організувати патріотичне виховання. 30 ідей, порад і ресурсів. – Режим доступу: <https://nus.org.ua/articles/yak-organizuvaty-patriotychne-vyhovannya-30-idej-porad-i-resursiv/>

Комунальний заклад «Запорізька обласна
бібліотека для дітей «Юний читач»
Запорізької обласної ради

69006
м. Запоріжжя,
вул. В. Лобановського, 14

Телефони: (061) 236-85-62
236-85-63
236-86-27
236-86-49
Факс: (061) 236-85-62

Електронна пошта: zobd@ukr.net
Сайт: www.zobd.zp.ua